

POŽADAVKY NA ODBORNOU KVALIFIKACI (VYHL. Č. 298/2005 SB.)

Novelizace prováděcího právního předpisu k zákonu č. 61/ 1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů :

Novela vyhlášky č. 298/2005 Sb., o požadavcích na kvalifikaci a odbornou způsobilost a o ověřování odborné způsobilosti pracovníků k hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem a o změně některých předpisů, ve znění vyhlášky č. 240/2006 Sb. (dále jen „vyhl. č. 298/2005 Sb.“)

V současné době stále ještě probíhá legislativní proces novely vyhlášky č. 298/2005 Sb., která zahrnuje poznatky z dosavadní správní praxe státní báňské správy v oblasti uznávání odborné kvalifikace a odborné způsobilosti při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem.

1. Proč dochází k novele vyhlášky č. 298/2005 Sb.

Návrh novely je předkládán Českým báňským úřadem (dále jen „ČBÚ“) na základě zmocnění podle § 5 odst. 3 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění zákona č. 542/1991 Sb. a podle § 29 odst. 2 písm. e) a § 38 zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění zákona č. 96/2004 Sb., č. 588/2004 Sb., č. 21/2006 Sb., č. 161/2006 Sb., č. 189/2008 Sb.

Český báňský úřad předkládá návrh novely vyhlášky č. 298/2005 Sb., která reaguje na poznatky z dosavadní správní praxe státní báňské správy v oblasti uznávání odborné kvalifikace a odborné způsobilosti při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem a změny v legislativě týkající se státní báňské správy.

Předmětem novelizace vyhlášky č. 298/2005 Sb. je snížení administrativní zátěže v oblasti vydávání osvědčení a jejich periodického ověřování u regulovaných činností v působnosti státní báňské správy a umožnění vydání osvědčení o odborné způsobilosti nejen pro absolventy hornických studijních oborů, ale také oborů příbuzných, u nichž je zajištěn dostatečný rozsah odborného vzdělání pro danou specifickou činnost, využívaných hlavně v oblasti činnosti prováděné hornickým způsobem. Zároveň s touto „úlevou v oblasti vzdělání“ dochází k omezení rozsahu působnosti podle jednotlivých oblastí při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem.

Novelizací předmětné vyhlášky dojde k doplnění jedné regulované činnosti a to projektanta strojního zařízení. Tento požadavek vychází z dosavadní praxe s ohledem na nově zaváděné technologie při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem.

Rovněž dojde k zahrnutí regulovaných činností hlavního důlního měřiče a důlního měřiče spadajících v současné právní úpravě do působnosti vyhlášky č. 435/1992 Sb., o důlně měřické dokumentaci při hornické činnosti a některých

činnostech prováděných hornickým způsobem, ve znění pozdějších předpisů, do působnosti této vyhlášky.

Odborná způsobilost odborného znalce využívaného pro hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem je doplněna o novou oblast ve zpracování odborných posudků a stanovisek pro posuzování stability podzemních objektů a dalších prostor vytvářených činností prováděnou hornickým způsobem. Toto doplnění vyvstalo na základě zkušeností ve správní činnosti a dozoru nad dodržováním bezpečnosti práce a provozu při zvýšení účinnosti státního dozoru nad hornickou činností a činností prováděnou hornickým způsobem z hlediska kontroly kvalifikačních předpokladů u technických funkcí dohlížejších nad bezpečností ochrany práce a provozu a předcházení rizik byla navržena novelizace výše uvedené vyhlášky.

Rovněž u vybraných profesí s požadovanou odbornou způsobilostí je požadováno předložení odborné písemné práce podle odborné způsobilosti (části provozní dokumentace, revizní zprávy apod.), jež bude součástí hodnocení o uznání odborné způsobilosti žadatele, tak ať je si žadatel vědom toho, co je požadováno na provozní dokumentaci z hlediska právních předpisů.

2. Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Současný právní stav vychází z poslední novely v roce 2006 a s ohledem na vývoj legislativy v oblasti horního práva a poznatků ve správní činnosti státní báňské správy bylo přistoupeno k novelizaci předmětné prováděcí vyhlášky.

3. Identifikace dotčených subjektů

Dotčenými subjekty jsou fyzické a právnické osoby působící v oblasti hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem. Další skupinou dotčených subjektů budou orgány státní báňské správy, do jejichž působnosti bude náležet rozhodování o udělení osvědčení o odborné způsobilosti a provádění kontroly plnění požadavků daných předmětným právním předpisem.

4. Popis cílového stavu

Výsledným stavem novelizace předmětné vyhlášky bude zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, rozšíření okruhu technicky odborně kvalifikovaných osob v specifických oblastech hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem a zmenšení administrativní zátěže podnikatelů.

Snahou tedy je vytvoření potřebných právních podmínek pro zajištění **jednotného kvalifikačního systému**, nezbytného pro zajištění bezpečnosti práce a provozu při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem a minimalizování nejasných výkladů zodpovědnosti mezi zaměstnancem a organizací.

ČBÚ navrhuje nabytí účinnosti této vyhlášky na 1.11.2012

5. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, a s právem Evropské unie

Návrh vyhlášky je v souladu se zákonem o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě a se zákonným zmocněním k jejímu vydání.

Návrhem vyhlášky není do právního řádu České republiky implementováno právo EU a návrh není s právem EU v rozporu.

Návrh vyhlášky má povahu technického předpisu a proto bude oznámen v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti, ve znění směrnice 98/48/ES (týká se novely vyhl.č.75/2002 Sb., část IV.).

K jednotlivým bodům novely vyhl. č. 298/2005 Sb.

K § 1 :

§ 1 Vymezení pojmů

c) ukončeným středním vzděláním - úspěšné ukončení studia v oblasti technických věd a nauk potřebných k vykonávání hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem. Teoretické a praktické oblasti, které tvoří obsah vzdělání a přípravy vyžadované v České republice, jsou stanoveny v příloze č. 1 této vyhlášky. Prokazuje se dokladem o ukončeném středním vzdělání,

d) ukončeným vysokoškolským vzděláním - úspěšné ukončení studia v oblasti technických věd a nauk potřebných k vykonávání hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem. Teoretické a praktické oblasti, které tvoří obsah vzdělání a přípravy vyžadované v České republice, jsou stanoveny v příloze č. 1 této vyhlášky. Prokazuje se dokladem o ukončeném vysokoškolském vzdělání,

f) vedením důlních a podzemních děl – proces vytváření nebo likvidace důlních a podzemních děl při hornické činnosti nebo při činnosti prováděné hornickým způsobem (zahrnuje ražení, hloubení, vyztužování, údržbu, rekonstrukci, zakládání, zajišťování a likvidaci důlních nebo podzemních děl a dobývání ložisek nerostů, skrývkové a těžební řezy, etáže výsypek),

Doplnění specifikace důlních a podzemních děl při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem, včetně definice požadovaného vzdělání.

K § 2 :

§ 2 Odborně kvalifikovaná osoba

(1) Fyzické osoby ustanovené k zajištění odborného a bezpečného výkonu hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem musí splňovat tuto odbornou kvalifikaci:

l) Projektant instalací strojního zařízení je fyzická osoba způsobilá projektovat instalace strojních zařízení používané při hornické činnosti nebo při činnosti prováděné hornickým způsobem a vypracovávat související plány a dokumentaci. Musí mít odbornou kvalifikaci získanou absolvováním alespoň magisterského studijního programu³⁾ a odbornou praxi při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem alespoň jeden rok nebo alespoň odbornou kvalifikaci v rozsahu středního vzdělání s maturitní zkouškou a odbornou praxi při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem alespoň čtyři roky.

m) Hlavní důlní měřič je fyzická osoba způsobilá provádět a řídit důlně měřickou činnost. Je odpovědná za správnost a úplnost vyhotovené důlně měřické dokumentace a její odborné vedení, doplňování a uchovávání. Musí mít odbornou kvalifikaci získanou absolvováním alespoň magisterského studijního programu³⁾ a odbornou praxi ve výkonu důlně měřické činnosti při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem alespoň dva roky.

n) Důlní měřič je fyzická osoba způsobilá provádět a řídit jednotlivá měření při důlně měřické činnosti. Je odpovědná za správnost a úplnost jednotlivých měření a vyhotovených jednotlivých částí důlně měřické dokumentace, které tato osoba prováděla nebo řídila při důlně měřické činnosti. Musí mít odbornou kvalifikaci získanou absolvováním alespoň bakalářského studijního programu³⁾ nebo v rozsahu středního vzdělání s maturitní zkouškou. V případě středního vzdělání s maturitní zkouškou musí mít odbornou praxi ve výkonu důlně měřické činnosti při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem alespoň jeden rok.

Ke stávající funkci projektanta elektrických zařízení se doplňuje i projektant strojních zařízení. Požadavky na odbornou způsobilost tohoto projektanta přispějí ke zvýšení bezpečnosti a provozu s ohledem na nasazování složitých technologických celků strojního zařízení. Dále se z důvodu jednotné úpravy požadavků odborného vzdělání doplňují do této vyhlášky také odborná způsobilost hlavního důlního měřiče a důlního měřiče (např. nahrazení vysokoškolského vzdělání magisterským vzděláním). V návaznosti na tuto úpravu se upravují požadavky ve vyhlášce č. 435/1992 Sb.

K § 3:

§ 3 Odborná způsobilost

(2) Odborná způsobilost závodního je oprávněním též k výkonu regulovaných činností uvedených v ustanovení § 4 písm. d) a k).

Odborné způsobilosti závodní je nyní umožněno vykonávat v rozsahu osvědčení další dvě regulované činnosti, a to bezpečnostní technika a technický dozor pro vedení důlních a podzemních děl. Odborná způsobilost závodní je svou kvalifikací způsobilá vykonávat širší obsah činností a tímto dochází ke snížení administrativní zátěže

podnikatelů.

K § 4 :

§ 4

Ověřování odborné způsobilosti

- l) projektanta instalací strojního zařízení,
- m) hlavního důlního měřiče,
- n) důlního měřiče.

Orgány státní báňské správy ověřují odbornou způsobilost u těchto dalších nově rozšířených regulovaných činností - projektant instalací strojního zařízení a dále pak hlavní důlní měřič a důlní měřič z vyhlášky č. 435/1992 Sb.

K § 5 :

§ 5

Postup ověřování odborné způsobilosti orgány státní báňské správy

(2) Ke zkoušce se podává přihláška místně příslušnému orgánu státní báňské správy **s vymezením požadovaného druhu hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem k dané odborné způsobilosti. V přihlášce fyzická osoba uvede své jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu.** K přihlášce se přikládají úředně ověřené kopie dokladů o odborné kvalifikaci a doklady o dosavadní činnosti v oblasti hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem.

K přihlášce ke zkoušce odborné způsobilosti je vždy nutné doložit přesně vymezený požadovaný druh hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem k dané odborné způsobilosti. Odbornou způsobilost je nutné vymežit podle druhu hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem tak, aby nedocházelo k výkonům mimo její rozsah.

(4) Fyzické osoby uvedené v § 4 ~~písm. a) až i)~~ **písmeno a) až i) a l) až m)** s přihláškou dále předloží vzorovou dokumentaci k získání požadované odborné způsobilosti, kterou zpracovaly nebo se na jejím zpracování podílely.

Při ověření odborné způsobilosti je vyžadována vzorová dokumentace, kterou fyzická osoba zpracovala, nebo na jejímž zpracování se podílela. Dochází pouze ke změně písmen s ohledem na změnu v bodu 4.

(7) Na základě úspěšně vykonané zkoušky vydá příslušný správní orgán zaměstnanci osvědčení o odborné způsobilosti **s vymezením druhu hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem.**

V souladu s upřesněnou žádostí dle bodu 5 se doplňuje požadavek, aby i ve vydaném osvědčení byl přesně uveden rozsah prováděné činnosti, aby tak nemohlo docházet k výkonům činností, která nejsou ve vydaném osvědčení uvedena.

K § 6 :

§ 6 Platnost osvědčení

Osvědčení o odborné způsobilosti je platné 5 let ode dne jeho vystavení. Platnost osvědčení o odborné způsobilosti lze opakovaně prodloužit na základě úspěšně vykonané periodické zkoušky podle ustanovení § 8 o dalších 5 let.

Platnost osvědčení je nyní sjednocena na platnost 5 let ode dne jeho vystavení v souladu s obvyklou praxí užívanou v ostatních právních předpisech.

K § 8

§ 8 Periodické zkoušky

(1) Fyzické osoby, jejichž odborná způsobilost uvedená v ustanovení ~~§ 4 písm. a) až i) a l)~~ **§ 4 písm. a) až j) a l) až n)** je ověřována orgány státní báňské správy, se musí podrobit opakovanému ověření odborné způsobilosti (dále jen "periodická zkouška") v rozsahu potřebném pro výkon činnosti.

Dochází pouze ke změně písmen s ohledem na změnu v bodu 4.

(2) Periodická zkouška se provádí ve lhůtě ~~do tří let~~ **do pěti let** od předchozí zkoušky.

Periodická zkouška se nyní nově bude provádět ve lhůtě do pěti let od předchozí zkoušky v souladu s obvyklou praxí užívanou v ostatních právních předpisech.

(4) Periodická zkouška podle odstavce 2 může být opakována nejvýše jedenkrát v termínu stanoveném zkušební komisí, ~~a to až po uplynutí doby 3 měsíců, nejpozději však do 6 měsíců, jinak osvědčení pozbývá platnost (§ 6).~~

Specifikují se podmínky k opakování periodické zkoušky.

(6) Datum vykonání periodické zkoušky a platnost osvědčení vyznačí příslušný správní orgán na rubu osvědčení.

Pro jednoznačné a nezpochybnitelné vykonání periodické zkoušky vyznačí správní orgán na rubu osvědčení datum a platnost osvědčení.

K § 9 :

§ 9

(1) Uznávání odborné kvalifikace, odborné způsobilosti a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a členských států Evropského hospodářského prostoru a Švýcarské konfederace k výkonu příslušné regulované činnosti se provádí podle zvláštního právního předpisu ¹⁴⁾, pokud je ověřují orgány státní báňské správy.

Vzhledem k jednoznačné definici Evropského hospodářského prostoru se tato věta rozšiřuje i o uvedení Švýcarské konfederace.

(2) U státních příslušníků členských států Evropské unie a členských států Evropského hospodářského prostoru a Švýcarské konfederace se vyžaduje pro výkon regulované činnosti nezbytně nutná znalost českého jazyka v rozsahu potřebném pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu.

Dle § 21 zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), lze znalost českého jazyka vyžadovat pouze v rozsahu nezbytně nutném k výkonu regulované činnosti. Je proto na správním orgánu, aby posoudil, zda má zahraniční pracovník nebo cizinec jazykové předpoklady pro výkon regulované činnosti na území ČR.

Příloha č.1 :

Vstupní požadavky na teoretické a praktické oblasti, které tvoří obsah vzdělání a přípravy vyžadované v České republice pro výkon vybraných regulovaných činností

Dochází k drobné úpravě názvu přílohy č. 1 a upřesnění, popř. rozšíření teoretických a praktických oblastí, které tvoří obsah vzdělání a přípravy vyžadované v České republice pro výkon regulovaných činností.